

6. Sundheds-, idræts- og kulturudvalget

Drift

Bevillingsområder:

6.1 Kultur og fritid

6.2 Sundhedsområdet

6.1 Kultur og fritidsområdet

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2019:

Mio. kr.	Servicerammen			Udenfor servicerammen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Aftaleenheder	99,2	-26,0	73,2			
1.2 Tilskud til selvejende institutioner	18,9	-3,6	15,3			
1.3 Fritid og idræt	81,8	-5,0	76,8			
1.4 Kultur	4,7	-0,2	4,5			
Driftsudgifter i alt	204,5	-34,7	169,8	0,0	0,0	0,0

Servicerammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 204,5 mio.kr. i 2019. Der forventes indtægter for 34,7 mio. kr., hvilket giver et samlet nettobudget på 169,8 mio.kr.

1.1. Aftaleenheder

1.000 kr.	Udgift	Indtægt	Netto
Randers Bibliotek	44.964	-2.713	42.251
Museum Østjylland	20.678	-10.565	10.113
Værket	18.543	-8.202	10.341
Randers Musikskole	9.986	-4.482	5.504
Eventsekretariatet	4.983	-	4.983
Driftsudgifter i alt	99.154	-25.962	73.192

Biblioteket

Biblioteket er både det fysiske sted for kultur- og informationsformidling og det elektroniske bibliotek, hvor de forskellige serviceydelser tilbydes direkte via internettet.

Biblioteket har ifølge biblioteksloven til formål at "fremme oplysning, uddannelse og kulturel aktivitet". Det er lovmæssigt forpligtet til at sikre den frie og lige adgang til viden og information.

Randers Bibliotek består af hovedbiblioteket i Kulturhuset, filialer i Krstrup, Dronningborg og Langå samt en bogbus. Bibliotekerne har dels en åbningstid med betjening og dels en udvidet åbningstid med selvbetjening for filialernes vedkommende.

Kulturhuset rummer tre institutioner: Randers Bibliotek, Museum Østjylland og Randers Kunstmuseum. De løbende driftsudgifter til Kulturhuset fordeles forholdsmæssigt mellem de tre institutioner via Kulturhusets budget, der administreres af biblioteket.

Fritidscentret

Fritidscentret blev i 2017 organisatorisk en del af Biblioteket.

Fritidscentret stiller ledige lokaler til rådighed til den frie folkeoplysende virksomhed. Det sker via

6.1 Kultur og fritidsområdet

udlån og udleje af lokaler i henholdsvis Fritidscentret og Helligåndshuset. Endvidere administreres Kulturhuset Langå i samarbejde med en brugerbestyrelse. Både Fritidscentret og Kulturhuset i Langå benyttes også af foreninger uden for folkeoplysningsområdet.

Museum Østjylland

Museum Østjylland er en fusion af Kulturhistorisk Museum Randers, Djurslands Museum i Grenaa og Museet for Syddjurs i Ebeltoft.

Museum Østjylland er et kommunalt ejet, statsanerkendt museum, som drives i fællesskab af Randers, Norddjurs og Syddjurs Kommuner med Randers Kommune som driftsansvarlig. Museet modtager statstilskud efter Museumsloven.

Kultur- og fritidsudvalget i Randers Kommune fungerer som museets bestyrelse. Der er etableret et præsidium bestående af formænd og næstformænd for kulturudvalgene i de tre kommuner, repræsentanter for museumsforeningerne i de tre kommuner og for museets personale. Præsidiets rådgiver og har indstillingsret over for museets bestyrelse.

Museum Østjylland er som statsanerkendt museum overordnet forpligtet til at belyse forandring, variation og kontinuitet i menneskers livsvilkår fra de ældste tider til nu. Museet skal sikre, at der for nuværende og kommende generationer findes en lokal kulturarv i form af genstande og viden knyttet til livet i byen og på egnen gennem tiderne. Det sker gennem museumslovens fem søjler: indsamling, registrering, bevaring, forskning og formidling.

I Randers omfatter Museum Østjylland foruden aktiviteterne i Kulturhuset, også Håndværksmuseet og Lokalhistorisk Arkiv Randers, ligesom Museum Østjylland er hovedindleder i Fællesmagasinet for museer i Midt- og Østjylland.

Værket

Musik- og teaterhuset Værket er en kommunal institution, hvor aktiviteterne finansieres dels via det kommunale driftsbudget og dels via indtægter fra salg af billetter, sponsorbidrag og udlejning af lokaler. Aktiviteterne omfatter den løbende drift og vedligeholdelse af Værket, arrangementsvirksomhed samt udlejning af lokaler til faste brugere (Egnsteatret, Musikskolen og Randers Kammerorkester) samt eksterne arrangører.

I 2016 blev Turbinen ombygget via en stor donation fra Herman Sallings Fond, og samtidig blev Turbinen udnævnt til regional spillested fra 1. januar 2017, foreløbig for en 4 års periode.

Randers Musikskole

Randers Musikskole er en kommunal musikskole for børn og unge, der også tilbyder undervisning til voksne. Musikskolens formål er at udvikle og fremme elevernes evner og kundskaber gennem sine undervisningstilbud samt i øvrigt at medvirke til fremme af det lokale musikmiljø.

Undervisningen foregår dels på en række folkeskoler og dels i musikskolens lokaler på Værket. Foruden undervisning individuelt eller på hold tilbydes eleverne deltagelse i orkestre og kor.

Eventsekretariatet

Eventsekretariatets formål er gennem et tættere samarbejde mellem kultur og erhverv at skabe gode rammer for professionelt at udvikle, planlægge og gennemføre arrangementer og begivenheder i Randers.

I Randers Kommunes driftsbudget for Eventsekretariatet indgår kommunens tilskud til Randers-Ugen på ca. 0,9 mio. kr. Der blev ved budgetvedtagelsen for 2016 afsat en pulje på 1,8 mio. kr. i 2016 stigende til 2,1 mio. kr. fra 2017 til igangsættelse af nye events. Puljen kan anvendes til

finansiering af underskudsgarantier eller til konkret støtte til arrangementer på nationalt og internationalt plan, bl.a. topidrætsarrangementer og store koncerter. Midler fra puljen kan frigøres af et udvalg bestående af borgmester, udvalgsformand, kommunaldirektør og kulturdirektør.

1.2. Tilskud til selvejende institutioner

Randers Kommune yder tilskud til en række selvejende institutioner under kultur- og fritidsområdet herunder Randers Kunstmuseum, Randers Egnsteater (herunder tilskud til talentskole), Randers Kammerorkester og Gaia.

1.3. Fritid og idræt

Områderne fritid og idræt vedrører dels en række kommunalt bestemte områder og dels folkeoplysningsområdet, der er reguleret af folkeoplysningsloven. Folkeoplysningen i Randers skal sikre børn, unge og voksne alsidige tilbud om deltagelse i voksenundervisning og fritidsaktiviteter baseret på det folkelige og frivillige foreningsarbejde. Efter revision af loven i 2011 skal alle kommuner udarbejde en folkeoplysningspolitik, der beskriver folkeoplysningens konkrete vilkår og målsætninger.

Folkeoplysningen støttes gennem tilskud til undervisning og aktiviteter. Kommunale lokaler stilles til rådighed for foreninger og aftenskoler, og der ydes tilskud til foreningers benyttelse af private lokaler. Der opkræves gebyr for fast brug af kommunale lokaler, og provenuet anvendes til tilskud, ud over det lovpligtige, til foreningernes egne lokaler. Der betales et gebyr for kommunale idrætshaller, svømmehaller og kunstgræsbaner, mens øvrige faciliteter stilles gratis til rådighed for foreninger. Der opkræves betaling for udleje til andre formål.

Byrådet vedtog i 2015, at der hvert år afsættes 2 mio. kr. til styrkelse af breddeidrætten i Randers Kommune. Midlerne til breddeidræt kan anvendes i kommunale, selvejende og forenings-ejede faciliteter såvel indendørs som udendørs.

I forbindelse med budgetforliget for 2016-19 har forligspartierne ønsket at give yderligere et løft til området, og der er derfor givet en ekstrabevilling på 1 mio. kr., som blev anvendt til nedsættelse af hallejen for foreningerne.

For fordeling af de afsatte midler henvises til afsnit 3.3.

Randers Kommune yder herudover tilskud til driften af selvejende idrætshaller, og forestår selv driften af tre idrætshaller og en multifunktionel atletikhal.

Pasningen af de udendørs kommunale idrætsanlæg og de historiske byparker udføres af private entreprenører.

Randers er Team Danmark Eliteidrætskommune og udvikler talenter gennem særlige skole- og foreningstilbud.

1.4. Kultur

Der ydes kommunale tilskud til afvikling af teaterforestillinger i Randers, både gennem Randers Teaterforening og gennem tilskud til institutioners køb af teaterforestillinger. Staten yder refusion af sidstnævnte tilskud. Gennem teaterordningen 1-til-alle er alle børn og unge sikret adgang til mindst en teaterforestilling hvert år. Der ydes endvidere tilskud til en række teatre, orkestre, musikforeninger og til rytmiske musikgruppers udgifter til øvelokaler og spillesteder, og kunstnerkollektivets brug af fælles atelierer.

6.1 Kultur og fritidsområdet

Ud over tilskud til teater og musik yder Randers Kommune på kulturområdet også tilskud til en række andre kulturelle opgaver, herunder skulpturer, springvand, Nordisk Venskabsbygge, Malvinas Hus, Asfergladen, forsamlingshuse, musik og teaterforeninger, lokalhistoriske arkiver, børnekulturugen, Levende Sommer mv.

Randers Kommune udgør sammen med Viborg, Silkeborg og Horsens Kommune Kulturregion Østjysk Vækstbånd, der med 50 pct. statsrefusion gennemfører tværgående kulturprojekter i regionen. Det kommunale bidrag er 400.000 kr. årligt.

Der er afsat midler til imødekomme af konkrete ansøgninger til kulturprojekter.

2. Budgetmål i 2019

Byrådet godkendte i mødet den 23. april 2018 oplæg til proces for fastlæggelse af vision, politiske målsætninger, politikker og budgetmål. I forlængelse af dette er nedenstående budgetmålskema udarbejdet. Skemaet anvendes til formidling af de udarbejdede budgetmål og viser hvordan der følges op på målene.

Sundheds-, kultur- og idrætsudvalget har i dets møde den 19. september 2018 fastlagt nedenstående budgetmål for fritids- og kulturområdet.

Budgetmål - fritid
Flere aktive borgere i Randers
Begrundelse/udbygning
Analysere udviklingen af idrætsforeningerne i Danmark. Ved at styrke foreningslivet og forbedre idrætsfaciliteter i Randers skal flere indbyggere i kommunen dyrke sport og have mulighed for en aktiv fritid.
Politiske målsætninger
Attraktiv bosætningskommune
Indikatorer
MÅL 1: Forbedret placering i undersøgelse om Idrætsforeninger i Danmark. Undersøgelsen "Idrætsforeninger i Danmark - rammer og vilkår" kan identificere regionale forskelle og analysere den enkelte kommune på 21 forskellige parametre. Den samlede score er summen af placeringspoint kommunen har fået på de 21 parametre. Jo lavere score kommunen har, jo flere gode placeringer
Målet er at Randers kommune ligger i den bedste halvdel ved næste måling i 2021, hvor placeringen i 2017 var nr. 60
<i>Måles som placering ud af alle 93 kommuner (ø-kommuner tælles ikke med). Måles via DIF hver 4 år kommuneundersøgelse på idrætsområdet</i>
MÅL 2: Stigende medlemstal i kommunens idrætsforeninger <i>Måles som medlemstal over/under 25 år, som er medlem af en idrætsforening.</i>
<i>De sidste fem år har medlemstallet været faldende i såvel Randers som på landsplan og målet sigter derfor i første omgang imod at stoppe den udvikling.</i>
<i>Måles ved DGI's statistik og sammenholdes med Vision 25-50-75.</i>
MÅL 3: De godkendte projekter ved prioriteringen af de afsatte midler til idrætsfaciliteter (19,5 mio. kr.) i perioden 2018-21 skal være gennemført ved byrådsperiodens afslutning. <i>Måles ved, at projekterne er gennemført og budgetterne overholdt.</i>

6.1 Kultur og fritidsområdet

Budgetmål

Kultur - Øge antallet af borgere, som bruger kommunens kulturinstitutioner og tilbud

Begrundelse/uddybning

Randers Kommunes kulturinstitutioner er velbesøgte, og således nyder mange borgere allerede godt de mange tilbud. Institutionerne har løbende fokus på, dels selvstændigt og dels i samarbejde med partnere, at etablere kulturelle aktiviteter og arrangementer, som foregår "ude af huset". Der er et ønske om at øge diversiteten blandt de besøgende og skabe målrettet formidling til potentielle nye brugere.

Politiske målsætninger

Flere skal modtage kommunens kulturelle tilbud, der bidrager til livslang læring og demokratisk dannelse

Indikatorer

MÅL 4: Antallet af besøgende ved følgende kulturinstitutioner (Værket, Randers Bibliotek, Museum Østjylland, Randers Egnsteater, Randers Kunstmuseum samt Randers Kammerorkester) forøges i forhold til Baseline 2017/18:

Værket/Turbinen: 81.800
Randers Bibliotek: 549.939
Museum Østjylland: 42.000
Randers Egnsteater: 21.628
Randers Kunstmuseum: 40.000
Randers Kammerorkester: 21.388

3. Tal og forudsætninger

Afsnittet består af tre underafsnit:

- Hovedtal på driften (afsnit 3.1)
- Ændringer over år (afsnit 3.2)
- Budgetforudsætninger (afsnit 3.3)

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2017 og frem til 2022 (i 2019 PL):

Mio. kr. 2019-priser	Regnskab	Budget	Budget 2019-22			
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1.1 Aftaleenheder	73,4	74,3	73,2	73,2	72,9	72,9
1.2 Tilskud til selvejende institutioner	15,9	15,2	15,3	15,3	15,3	15,3
1.3 Fritid og idræt	77,4	78,4	76,8	75,9	75,1	74,2
1.4 Kultur	7,1	5,0	4,5	4,5	4,7	4,7
Driftsudgifter i alt	173,8	172,9	169,8	168,9	168,0	167,2

6.1 Kultur og fritidsområdet

3.2 Ændringer over år

Nedenstående tabel viser, med udgangspunkt i 2018, ændringer til budget 2019 og frem. I øvrigt henvises til det følgende afsnit for beskrivelse af forskellene mellem 2019 og frem

Mio. kr. 2019-priser	Ændring til 2019	Ændring til 2020	Ændring til 2021	Ændring til 2022
Udgangspunkt 2018-budget	172,9	172,9	172,9	172,9
Ingen prisfremskrivning	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8
Reguleringer vedr. Ejendomsservice	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Tjenestemænd til- og afgang	0,1	0,1	0,1	0,1
Effektiviseringskrav	-0,9	-1,7	-2,6	-3,5
Budgetændringer fra tidligere år:				
Ændringer fra budget 2018:				
Engangsbevilling, stadsarkivet	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8
Kulturhusvision 2020	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
PL og øvrige ændringer	-0,1	-0,1	-0,1	
I alt	169,8	168,9	168,0	167,2

Ændringerne i budgettet skyldes primært, at der har været givet engangsbevilling til Stadsarkivet til og med 2018 med henblik på arkiveringsopgaver af kommunale dokumenter på de forskellige forvaltningsområder, og at der i 2018 har været afsat midler til udarbejdelse af kulturhusvisionen. Efter budgetvedtagelsen er bevillingen til stadsarkivet forlænget frem til udgangen af marts 2022.

Det nævnte beløb vedrørende "effektiviseringskrav" er indtil videre kun fordelt på bevillingsniveau. Ifølge tidsplanen behandles den konkrete udmøntning i de respektive fagudvalg i oktober/november 2018 med en mellemliggende høringsperiode. Den endelige udmøntning indenfor bevillingsområdet vil blive behandlet på byrådsmødet den 10. december 2018.

3.3 Budgetforudsætninger

Tildelingsmodeller

Randersordningen 2018

Randersordningen er Randers Kommunes tilskudsordning til frivillige folkeoplysende foreninger under folkeoplysningsloven. Tilskudsordningen omfatter kursustilskud, medlemstilskud, gebyrordning og ekstra kommunalt lokaletilskud, herunder hallejetilskud.

For at opnå tilskud efter Randersordningen skal foreningen være hjemmehørende i Randers Kommune og skal være godkendt af folkeoplysningsudvalget som en frivillig folkeoplysende forening i henhold til reglerne i folkeoplysningsloven med tilhørende bekendtgørelse og vejledning. Der skal opkræves deltagerbetaling (kontingent).

Foreningen skal have en almennyttig og kontinuerlig aktivitet. Foreningen skal således have planlagte aktiviteter for børn og unge inden for foreningens formål mindst 20 gange årligt fordelt over mindst 5 måneder. Foreninger med udelukkende handicappede medlemmer kan modtage tilskud til disse, uanset at kravet om aktiviteter for børn og unge ikke aktuelt kan opfyldes.

6.1 Kultur og fritidsområdet

Midlerne til Randersordningen for det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde fastsættes af byrådet efter forslag fra folkeoplysningsudvalget.

Midlerne opdeles i tre puljer:

1. Ekstra lokaletilskud, herunder hallejetilskud.
2. Kursus- og medlemstilskud
3. Udviklingsmidler

Ekstra lokaletilskud

En kommune kan opkræve gebyrer for benyttelsen af kommunale lokaler, hvis indtægten anvendes til forbedring af det lokaletilskud, som skal ydes efter folkeoplysningsloven. Randers Kommune opkræver gebyrer med henblik på at yde ekstra lokaletilskud

Udover hallejetilskud ydes tilskud til sportsskoler, udleje til kommunale institutioner og til hvervingsarrangementer. Foreninger, der har udgifter til egne eller lejede lokaler, får efter folkeoplysningsloven 65 pct. tilskud til de tilskudsberettigede lokaleudgifter. I Randers Kommune er tilskudsprocenten på 65 pct. hævet til 75 pct., bortset fra tilskuddet til energiudgifter, der er på 65 pct.

25-års-reglen:

Hvis en forening har medlemmer over 24 år (ledere, instruktører og bestyrelsesmedlemmer indgår ikke ved opgørelsen), foretages der efter folkeoplysningsloven en forholdsmæssig nedsættelse af lokaletilskuddet. I Randers Kommune er denne nedsættelse ophævet pr. 1. januar 2010 for foreninger, der tilrettelægger og gennemfører aktiviteter for børn og unge under 25 år.

Kursustilskud

Der ydes tilskud med 75 pct. af udgifterne til kurser i Danmark for nuværende og kommende ledere. Tilskud ydes til kursus- og opholdsudgifter. Til hver enkelt person kan der på et år højst ydes tilskud med 30.000 kr. Ud fra foregående års erfaringer afsættes der et beløb til kursustilskud af den samlede pulje til kursus- og medlemstilskud. Hvis beløbet ikke anvendes, overføres det til følgende års medlemstilskud. Hvis beløbet ikke er tilstrækkeligt, afholdes merudgifterne af de afsatte midler til medlemstilskud.

Lokal kursusvirksomhed:

Der afsættes et beløb svarende til 1/5 af det beløb, der er afsat til kursustilskud, til anvendelse til lokal kursusvirksomhed, foredrag og foreningsudvikling. Beløbet administreres af fritids- og kulturafdelingen.

De lokale kurser retter sig særligt mod de foreninger, der ikke via medlemskab af overliggende kreds- eller landsorganisationer har mulighed for at deltage i lederuddannelse og til tværgående kursusvirksomhed, der medvirker til fortsat udvikling af foreningerne. Eventuelle uforbrugte midler overføres til efterfølgende års medlemstilskud.

Medlemstilskud

Restbeløbet efter fradrag af beløb til ekstra lokaletilskud, hallejetilskud, kursustilskud og udviklingsmidler anvendes til medlemstilskud. Tilskuddet gives til aktive medlemmer i aldersgruppen 0 - 24 år, som har været kontingentbetalende medlem af foreningen i mindst tre måneder

Udviklingspulje

Der afsættes en udviklingspulje på 400.000 kr. Puljen kan søges af alle godkendte frivillige folkeoplysende foreninger til initiativer og projekter, der skaber udvikling i foreningernes organisering, aktiviteter, faciliteter mv. Projekter med tværgående indhold og med integration af ikke allerede foreningsaktive personer prioriteres. Fordeling af tilskud foretages af folkeoplysningsudvalget.

Randersordningen revideres en gang årligt for det kommende år efter indstilling fra folkeoplysningsudvalget.

Tilskud til selvejende haller

Tilskudsordningen indeholder flere elementer:

1. Tilskud til ydelser på kommunalt godkendte lån anvendt til opførelse af hallen.
2. Fast tilskud, der består af 3 elementer: Et grundtilskud, et arealtilskud og et tilskud til de haller, der er forpligtede til at stille timer til rådighed for lokale skoler og institutioner.
3. Et variabelt tilskud, der afhænger af det antal timer, som udlejes til godkendte folkeoplysende foreninger.

Formålet med tilskudsmodellen er at sikre en generel tilskudsmodel, der er tilpasset de forskellige forhold uden, at der skal laves en lang række særaftaler. Modellen tilsigter at opfylde to formål: Budgetmæssig stabilitet gennem et forholdsvis stort fast tilskud, så hallerne forud for budgetåret kender hovedparten af indtægtsgrundlaget (og kommunen hovedparten af udgifterne). Og for hallerne et incitament til at sikre størst mulig udlejning ved at timetilskuddet, tillagt foreningernes egenbetaling, mindst dækker marginalomkostningerne ved at holde åbent.

Det forudsættes i tilskudsmodellen, at der udarbejdes en kontrakt mellem kommunen og den enkelte institution. I kontrakten specificeres foruden tilskudsmodellen en række nærmere betingelser for tilskudsydelsen, herunder f.eks. krav til regnskaber, nedbringelse af energjudgifter og udarbejdelse af vedligeholdelsesplaner.

Tilskudsaftale for aftenskolerne i Randers Kommune

Kommunerne er efter folkeoplysningsloven forpligtet til at yde tilskud til aftenskoler, men den enkelte kommune fastlægger selv niveauet.

Der kan efter loven ikke ydes tilskud til undervisning mv., hvis formålet er agitation, behandling, underholdning, forkyndelse eller udbredelse af overtro. Der kan endvidere ikke ydes tilskud til undervisning inden for spil, idræt og sports- og konkurrencepræget virksomhed. Kommunen kan fravige disse begrænsninger og fastlægge nærmere retningslinjer for, hvad der ligger i disse begreber.

Tilskud til den folkeoplysende virksomhed sker på baggrund af tilskudsbrøker. Tilskudsbrøkerne kan efter loven højst være:

1/3 af udgifterne til lærer- og lederløn i den almene undervisning,

8/9 af udgifterne til lærer- og lederløn i handicapundervisningen

5/7 af udgifterne til lærer- og lederløn i instrumentalundervisning.

Folkeoplysningsudvalget har fastsat en anvendelse af de maksimale tilskudssatser i Randers Kommune, bortset fra tilskud til handicapundervisningen, hvor tilskudsbrøken er fastsat til 7/9.

Hvis ansøgningerne om tilskud overstiger budgettet, nedsættes tilskuddet forholdsmæssigt til alle ansøgere.

4. Nøgletal, takster m.m.

4.1 Nøgletal

Kultur 2017 – udgifter pr. indbygger	Randers	Esbjerg	København	Odense	Aalborg	Aarhus	Lands-gennem-snit
Biblioteksudgifter pr. indb.	408	385	360	360	408	383	440
Udg. til bøger og udlånsma- terialer pr. indb.	60	48	53	53	70	38	54
Udg. til kultur pr. indb.	564	784	408	936	750	594	492
Udg. til sport og fritid pr. indb.	1.200	1.038	1.071	1.340	1.272	1.441	1.205
Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriets Kommunale Nøgletal							

Af tabellen fremgår, at udgifterne til biblioteker er relativt ens i 6-byerne, idet Randers kommune dog ligger blandt de dyreste pr. indbygger blandt 6-byerne, men noget under landsgennemsnittet. Det kan indikere at størrelsen af kommunerne har indflydelse på udgiften pr. indbygger.

I forhold til udgifter til kultur er det alene København, der blandt 6-byerne, ligger lavere end Randers, men det samlede landsgennemsnit er lavere end Randers.

For udgifter til sport og fritid ligger Randers meget gennemsnitligt for såvel 6-byerne som landsgennemsnittet.

4.2 Takster

Der henvises til den samlede takstoversigt i årsbudgettet på hjemmesiden.

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2019:

Mio. kr.	Servicerammen			Udenfor servicerammen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Vederlagsfri fysioterapi	20,5	0,0	20,5			
1.2 Rehabilitering	22,6	0,0	22,6			
1.3 Sundhedscenter	15,7	-1,3	14,4			
1.4 Sundhedsplejen	15,2	0,0	15,2			
1.5 Tandplejen	33,0	-0,3	32,7			
1.6 Andre sundhedsudgifter	4,8	0,0	4,8			
1.7 Aktivitetsbestemt medfinansiering				365,5	0,0	365,5
Driftsudgifter i alt	111,8	-1,6	110,1	365,5	0,0	365,5

Servicerammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med nettoudgifter for 110,1 mio. kr.

Den væsentligste del af indsatsen på sundhedsområdet sker fra Sundhedscentret, der er placeret på Thors Bakke og åbnet ved årsskiftet 2011/12. Her blev hovedområderne sundhedsfremme og forebyggelse, sundhedspleje, rehabilitering og tandplejen samlet sammen med regionale og private sundhedsaktører (jordemodercenter, blodprøvetagning, donortapning, mammografi, praktiserende læger/speciallæger, psykologer, apotek mv.). På sundhedscentret holder også høre- og synssamarbejdet mellem Randers, Favrskov, Norddjurs og Syddjurs til; organisatorisk hører samarbejdet under sundhedsområdet; økonomisk dog under omsorgsområdet.

1.1. Vederlagsfri fysioterapi

Kommunerne betaler udgifterne til den vederlagsfri fysioterapi, som ordineres af de praktiserende læger, primært til handicappede, hvorfor kommunen ikke har væsentlig indflydelse på udgiftsniveauet.

1.2. Rehabilitering/genoptræning

Kommunerne har hovedansvaret for det meste af genoptræningen efter hospitalsbehandling, hvor hospitalerne sender genoptræningsplanerne til kommunen.

I Randers kommune tilbydes borgerne "frit valg" blandt de kommunale leverandører. Dette betyder, at man som borger selv kan vælge, hvor genoptræningen skal foregå. Der er mulighed for genoptræning ved Rehabiliteringsenheden i Randers Sundhedscenter eller på et af de tre ældreområder i kommunen. På visse genoptræningsspecialer er genoptræningen specialiseret med henblik på at sikre den størst mulige faglige ekspertise. Fra 1. juli 2018 har borgeren endvidere kunnet vælge en godkendt privat leverandør, hvis ikke genoptræningsplanen har kunnet igangsættes inden for syv kalenderdage.

Endvidere er der iværksat en række rehabiliteringsprogrammer i forhold til personer med KOL, kræft, senhjerneskade, hjerteproblemer, diabetes og lænderyg.

1.3. Sundhedsfremme og forebyggelse

Bevillingen dækker en række forebyggende tiltag med henblik på at højne den generelle sundhedstilstand i Randers kommune.

En væsentlig aktivitet på det sundhedsfremmende/forebyggende område er "Tjek dit helbred", hvor alle 30-49 årige i en femårsperiode fra 2012 blev tilbudt en forebyggende helbredsundersøgelse. Projektet var finansieret i et samarbejde mellem Region Midtjylland og Randers kommune. Projektet var yderligere bevilget forskningsmidler fra Tryk-fonden på 10 mio. kr. til effektmålinger, herunder samfundsøkonomisk evaluering af projektet.

Projektet blev forlænget i 2018 med overførte midler. Ved budgetforliget for 2018-21 blev det besluttet at forlænge yderligere med midler til 2019. Der lægges op til, at der ved budgetlægningen for 2019 skal drøftes en eventuel fortsættelse af projektet – evt. i ændret form.

1.4. Sundhedsplejen

Alle børnefamilier i Randers Kommune kan hente råd og vejledning hos sundhedsplejen. Sundhedsplejerskerne er særligt uddannede til at arbejde med sundhed hos familier med børn, såvel spædbørn som småbørn og skolebørn.

I forbindelse med fødsler omfatter sundhedsplejens tilbud et besøg i hjemmet under graviditeten samt et antal besøg efter fødslen. Sundhedsplejerskerne fungerer også som konsulenter for daginstitutionerne og tilbyder en række undersøgelser i forbindelse med skolegangen.

Ved budgetlægningen for 2014 blev projekt "Familieiværksættere" iværksat. Det er et undervisningstilbud med fødsels- og forældrekursus til førstegangsførelse. Formålet er gennem terapi at øge trivsel i familierne og reducere antallet af skilsmisser. Projektet er løbende forlænget ved senere budgetlægninger, og ved budgetlægningen for 2018 blev projektet forlænget 2019 ud.

Sundhedsplejen har siden 2014 været en del af et projekt for moderat og svært overvægtige børn. Tilbuddet, som blev forlænget til 2018, viser særdeles gode resultater og har på grund af den store efterspørgsel en ventetid på 6-7 måneder. Der er ikke i basisbudgettet afsat midler til en fortsættelse i 2019.

1.5. Tandplejen

Den kommunale tandpleje er en kombineret skoletandpleje og småbørnstandpleje, der sikrer at alle børn og unge fra 3-års alderen og til og med det 17. år tilbydes tandpleje og tandregulering efter behov. Herudover tager tandplejen sig af omsorgs- og specialtandpleje for ældre og handicappede, der ikke kan benytte de almindelige tandplejetilbud.

På tandplejens område er der de senere år besluttet en række besparelser, der blandt andet betyder at en række klinikker er blevet nedlagt.

1.6. Andre sundhedsudgifter

Ved kommuneaftalerne mellem Regeringen og KL for 2013, 2014 og 2015 blev der tilført kommunerne midler med henblik på styrkelse af det nære sundhedsvæsen og sikre bedre sammenhæng for patienter med behandlingsforløb på tværs af sektorerne. Beløbet anvendes blandt andet til at reducere antallet af u hensigtsmæssige genindlæggelser, forebyggelige indlæggelser, u hensigtsmæssige akutte korttidsindlæggelser og færdigbehandlede patienter, der optager en seng på sygehusene samt til delvis dækning af den opgaveglidning, der i disse år foregår mellem sygehusvæsenet og kommunerne.

Udenfor servicerammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 365,5 mio. kr. Hele beløbet vedrører aktivitetsbestemt medfinansiering.

1.7. Aktivitetsbestemt medfinansiering

Kommunerne er medfinansierende på sundhedsområdet, idet der skal betales aktivitetsbestemte bidrag, hver gang en borger i kommunen anvender en sundhedsydelse, hvad enten det er på sygehuset eller under sygesikringen (fx hos praktiserende læge/speciallæger mv.). Se yderligere herom i afsnit 3.2.

Udgifterne til den aktivitetsbestemte medfinansiering er budgetteret således i budget 2019:

Mio. kr.	Udgift	Indtægt	Netto
1.7 Aktivitetsbestemt medfinansiering	365,5		365,5

Staten opkræver en betaling på baggrund af de borgere, der benytter sig af regionens sundhedstilbud. Kommunerne har ikke mulighed for at kontrollere på cpr-niveau. Det er tidligere aftalt mellem KL og Regeringen, at kommunerne skal have adgang hertil med henblik på blandt andet analyser af indsatser på sundhedsområdet, men som følge af udfordringer i forhold til persondataloven er dette endnu ikke gennemført.

Kommunerne kan dog på overordnet niveau løbende følge med i det overordnede forbrug af de enkelte ydelser via Sundhedsstyrelsens hjemmeside (e-sundhed).

Ved økonomiaftalen mellem regeringen og KL fastlægges et forventet niveau for den kommunale medfinansiering. På baggrund heraf skønner KL efterfølgende over den enkelte kommunes forventede udgifter i 2019. På baggrund af skønnet og regnskabserfaringer udarbejdes det lokale skøn for udgifterne.

Såfremt de kommunale bidrag til den aktivitetsbestemte medfinansiering region for region bliver større eller mindre end de forventede betalinger, reguleres beløbet året efter regionsvis mellem kommunerne efter bloktilskudsfordelingen.

2. Budgetmål i 2019

Byrådet godkendte på mødet den 23. april 2018 oplæg til proces for fastlæggelse af vision, politiske målsætninger, politikker og budgetmål. I forlængelse af dette er nedenstående budgetmåls-skema udarbejdet. Skemaet anvendes til formidling af de udarbejdede budgetmål og viser hvordan der følges op på målene.

Sundheds-, kultur- og idrætsudvalget har i dets møde den 19. september 2018 fastlagt nedenstående budgetmål for sundhedsområdet.

6.2 Sundhedsområdet

Budgetmål

Andelen af rygere falder

Begrundelse/uddybning

Rygning er den risikofaktor, hvor forebyggelsesindsatser potentielt kan bidrage mest til at reducere sygdom og dødelighed. I gennemsnit dør en dagligryger mere end 10 år tidligere end en person, der aldrig har røget. Randers kommune har en rygerandel på 18 pct., hvor gennemsnittet i Region Midtjylland er 16 pct.

Politiske målsætninger

Flere skal mestre eget liv

Indikatorer

MÅL 1: Antallet af borgere i rygestoptilbud skal stige

I 2017/18 har det årlige gennemsnit været 160 borgere.

MÅL 2: Antallet af rygere i Randers kommune skal falde

Måles når næste sundhedsprofil for Region Midtjylland offentliggøres i 2022

Budgetmål

Løft af den fysiske og mentale sundhed

Begrundelse/uddybning

Fysisk aktivitet og bevægelse er omdrejningspunkt, men også den mentale sundhed er i fokus gennem inddragelse af frivillighed, foreningsliv, arbejdsliv, samvær, glæden ved bevægelse og udgangspunkt i den enkeltes livssituation på kurserne.

Den mentale sundhed påvirkes positivt gennem oplevelsen af kunne forbedre de daglige sundhedsvaner.

Indgangsvinklen til arbejdet i lokalområderne er 'supersetning' og partnerskaber med henblik på at øge den fysiske og mentale sundhed blandt borgerne.

De borgere med mentale udfordringer, der har behov for en indsats i forhold til at mestre dagligdagen, tilbydes kurset, 'Lær at tackle angst og depression'

Politiske målsætninger

Flere skal mestre eget liv

Indikatorer

MÅL 3: Antallet af borgere, der deltager i aktiviteter gennem Sundhedshøjskolens partnerskaber skal øges

I 2018 forventes ca. 400 borgere at deltage i aktiviteterne.

6.2 Sundhedsområdet

Budgetmål

Kost/overvægt – Færre med usundt kostmønster og ingen stigning i antallet af svært overvægtige

Begrundelse/udbygning

Kosten spiller en stor rolle i befolkningens sundhedstilstand. Usund kost er blandt andet forbundet med en øget forekomst af type 2-diabetes, svær overvægt og kortere levealder. Der er stor social ulighed i kostvaner. Sammenlignet med hele Region Midtjylland er der en signifikant større andel med usundt kostmønster i Randers Kommune.

Politiske målsætninger

Flere skal mestre eget liv

Indikatorer

MÅL 4: Andelen af borgere med usundt kostmønster skal reduceres

Målet for 2021 er 15 pct. med usundt kostmønster, svarende til andelen i hele Region Midtjylland, mod den nuværende andel i Randers Kommune på 17 pct.

Måles når næste sundhedsprofil for Region Midtjylland offentliggøres i 2022

MÅL 5: Ingen stigning i andelen af svært overvægtige

Svær overvægt anses for at være en af de største udfordring for folkesundheden, mens moderat overvægt især er relevant i et forebyggelsesperspektiv. Et vægttab kan være en meget vanskelig opgave for den enkelte, ligesom et solidt og varigt vægttab tager lang tid at gennemføre. Det er vigtigt at forebygge, at moderat overvægtige ikke udvikler svær overvægt. Siden 2010 har der været en stigning i andelen af svært overvægtige i Randers Kommune. Målet for 2021 er, at stigningen i andelen af svært overvægtige standses og bibeholdes på 19 %.

Måles når næste sundhedsprofil for Region Midtjylland offentliggøres i 2022

Budgetmål

Social ulighed i sundhed skal nedbringes

Begrundelse/udbygning

Rehabiliteringsenheden ønsker et øget fokus på ulighed i sundhed ved at øge antallet af særligt tilrettelagt indsatser for borgere med lav sundhedskompetence. Sundhedsplejen arbejder med at nedbringe den sociale ulighed i sundhed gennem en effektiv og rettidig indsats for de familier, som har de dårligste forudsætninger for at sikre deres børn en tryk og sund opvækst. Der er fokus på at øge antallet af indsatser overfor målgruppen

Politiske målsætninger

Flere skal mestre eget liv

Indikatorer

MÅL 6: Nye indsatser for kronikere (KOL, hjerte, Diabetes, ryg) med lav sundhedskompetence

Der laves i dag 40 screeninger af sundhedskompetenceniveauet og målet ved udgangen af byrådsperioden er, at der er udviklet og implementeret 4 nye indsatser.

MÅL 7: Udvikling og implementering af indsatser for sårbare og udsatte gravide og småbørnsfamilier

Der er en velbeskrevet indsats, "Babyklubben" i Nordbyen, men herudover foregår indsatsen for sårbare gravide og småbørnsfamilier meget ad hoc.

Målet er at der ved udgangen af byrådsperioden er mindst 6 forskellige indsatser for forskellige målgrupper.

MÅL 8: "Fælles gravidteam for sårbare gravide", som blev etableret i 2016 er blevet godt forankret og iværksættes for alle gravide, hvor det er relevant.

Der blev i 2017 afholdt ca. 20 netværksmøder og dette forventes ved udgangen af byrådsperioden øget til 100.

3. Tal og forudsætninger

Afsnittet består af 3 underafsnit, nemlig

- Hovedtal på driften (afsnit 3.1)
- Ændringer over år (afsnit 3.2)
- Budgetforudsætninger (afsnit 3.3)

3.1 Hovedtal på driften

Tabellen på næste side viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2017 og frem til 2022 (i 2019 PL):

Drift mio. kr. (netto, 2019 PL)	Regnskab	Budget	Budget 2019-22			
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Indenfor servicerammen						
1.1 Vederlagsfri fysioterapi	22,9	20,4	20,5	20,5	20,5	20,5
1.2 Rehabilitering	20,9	21,4	22,6	22,5	22,7	22,7
1.3 Sundhedscenter	14,8	13,4	14,4	11,4	11,4	11,4
1.4 Sundhedsplejen	14,9	14,8	15,2	13,3	13,2	13,2
1.5 Tandplejen	33,7	31,7	32,7	32,6	32,3	32,3
1.6 Andre sundhedsudgifter	4,7	5,2	4,8	4,1	3,0	2,5
Indenfor servicerammen i alt	111,7	107,0	110,1	104,2	103,0	102,5
Udenfor servicerammen						
1.7 Aktivitetsbestemt medfinansiering	348,5	364,6	365,5	368,0	370,0	371,7
Driftsudgifter i alt	460,3	471,7	475,6	472,2	473,0	474,2

Tabellen viser, at udgifterne indenfor servicerammen stiger fra 2018 til 2019 som følge af, at projektet "Tjek dit helbred" i 2018 var finansieret af overførte midler fra tidligere år, mens projektet i 2019 er forlænget med nye midler. Desuden betyder vedtagelsen af reglen om, at der skal tilbydes genoptræning inden for syv kalenderdage, at der over bloktilskuddet er givet 1,3 mio. kr. med henblik på at sikre dette. Modsat er der indarbejdet effektiviseringskrav på henholdsvis 0,6 mio. kr., 1,1 mio. kr., 1,7 mio. kr. og 2,2 mio. kr. i årene 2019-22.

6.2 Sundhedsområdet

3.2 Ændringer over år

<i>mio. kr.</i>	Ændring til 2019	Ændring til 2020	Ændring til 2021	Ændring til 2022
Udgangspunkt 2018	107,0	107,0	107,0	107,0
Ingen prisfremskrivning i 2019	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Budgetforlig 2018 – midler til parterapi ophører i 2020		-1,5	-1,5	-1,5
Budgetforlig 2018 - Tjek Dit Helbred – afsat 3 mio. kr. til forsættelse i 2019	1,2	-1,8	-1,8	-1,8
<i>Lovændringer:</i>				
LC pkt. 24, ændret driftsoverenskomst hospice	0,3	0,3	0,3	0,3
LC pkt. 32, frit valg genoptræning – nedsættelse af ventetid	1,3	1,3	1,3	1,3
LC pkt. 27, forbedret tandsundhed for de svageste ældre udgår fra 2021			-0,2	-0,2
Budgetforlig:				
Gratis psykologhjælp 20-25 årige	0,5	0,5		
Tandpleje til udsatte	0,1	0,1		
Indsats for overvægtige børn	0,1	0,1		
Effektiviseringskrav	-0,6	-1,1	-1,7	-2,2
Budgetændringer fra tidligere år:				
Medarbejder flyttes fra rusmiddelcenter til sundhedscenter	0,6	0,6	0,6	0,6
Palliativ indsats flyttes fra andre sundhedsudgifter til omsorgsområdet	-0,3	-0,5	-0,3	-0,3
Kompensation for tjenestemænd	0,1	0,1	0,1	0,1
LC pkt. 28, reduktion af midler til kronikere og lungesatsning		-0,7	-0,7	-0,7
LC pkt. 74, kræftplan IV		0,1	0,1	0,1
Øvrige ændringer	0,2	0,1	0,2	0,2
I alt	110,1	104,2	103,0	102,5

Som beskrevet ovenfor vedrører de væsentligste ændringer ”Tjek dit helbred” og syv-dages fri-
sten for genoptræning efter sundhedsloven.

Øvrige ændringer vedrører, at der på grund af ændrede regler omkring hospice forventes let sti-
gende udgifter til regionen. Endvidere er der et par omplaceringer i forhold til andre budgetom-
råder, nævnt i ovenstående tabel.

Det nævnte beløb vedrørende ”effektiviseringskrav” er indtil videre kun fordelt på bevillingsni-
veau. Ifølge tidsplanen behandles den konkrete udmøntning i de respektive fagudvalg i okto-
ber/november 2018 med en mellemliggende høringsperiode. Den endelige udmøntning indenfor
bevillingsområdet vil blive behandlet på byrådsmødet den 10. december 2018.

3.3 Budgetforudsætninger

Lovgrundlag

Lovgrundlag på Medfinansieringsområdet	Sundhedsloven, herunder særligt §§ 13 og 14 omkring finansiering. Endvidere findes bestemmelser i Lov om regionernes finansiering med tilhørende bekendtgørelser mv.
Lovgrundlag på tandpleje- og sundhedsplejeområdet	Sundhedsloven: Forebyggelse og sundhedsfremme: Kapitel 35, §119 Sundhedspleje: Kapitel 36, §§ 120-126 Tandpleje: kapitel 37, §§ 127-137. Genoptræning og Vederlagsfri fysioterapi: kapitel 39, §140 og kap. 39a, §140a-b Finansiering af sundhedsydelse: kapitel 77, §§247-251a

Budgettet baserer sig på en fremskrivning af tidligere budgetter tilrettet med byrådets tillægsbevillinger med undtagelse af medfinansieringsområdet.

Reglerne for den kommunale medfinansiering af sundhedsvæsenet ser således ud:

Model for den kommunale medfinansiering

Nye satser (19-pl)	
Somatik	
- somatik (0-2 årige samt 65-79 årige)	45 pct. DRG, dog max 26.271 kr./regionsforløb
- somatik (3-64 årige)	20 pct. DRG, dog max 15.762 kr./regionsforløb
- somatik (80+ årige)	56 pct. DRG, dog max 31.525 kr./regionsforløb
Psykatri	
- stationær	60 pct. af sengedagstakst, max 9.004 kr./regionsforløb
- ambulat	30 pct. af besøgstakst, 564 kr./besøg
Praksissektoren	
- speciallæger (0-2 årige samt 65-79 årige)	45 pct. af honorarer, max 2.627 kr./ydelse
- speciallæger (3-64 årige)	20 pct. af honorarer, max 1.576 kr./ydelse
- speciallæger (80+ årige)	56 pct. af honorarer, max 3.153 kr./ydelse
<i>Almen læger, fysioterapi, tandlæger, fodterapi, psykolog, kiropraktor</i>	
- (0-2 årige samt 65-79 årige)	14 pct. af honorarer på grundydelse
- (3-64 årige)	7 pct. af honorarer på grundydelse
- (80+ årige)	18 pct. af honorarer på grundydelse

Hertil kommer en obligatorisk plejetakst på 2.044 kr. (18-pl) for færdigbehandlede patienter samt for ophold på hospice.

Desuden er der vedtaget indtægtslofter for de enkelte regioner, og såfremt dette loft overskrides modtager kommunerne i den enkelte region en andel af overskridelsen, svarende til den forholdsvise befolkningsandel.

4. Nøgletal, takster m.m.

4.1 Nøgletal

Kr. pr. indbygger	Randers	Esbjerg	København	Odense	Aalborg	Aarhus	Lands-gennem-snit
Kommunal medfinansie-ring af sundhedsvæsenet	3.446,34	3.760,09	3.064,29	3.318,59	2.874,95	2.886,56	3.398,68
Kommunal genoptræning efter service- og sundhedsloven	648,60	96,52	482,24	378,72	376,86	395,38	437,78
Vederlagsfri fysioterapi	225,82	171,49	95,76	173,28	191,79	209,30	178,19
Kommunal tandpleje	333,40	392,20	332,16	218,72	339,75	288,33	366,00
Sundhedsfremme og forebyggelse	162,76	542,75	322,78	200,75	198,64	142,34	177,58
Sundhedspleje	147,02	135,07	261,67	223,40	202,41	185,98	186,58
Andre sundhedsudgifter	79,96	107,62	78,45	68,92	78,56	86,32	89,36
I alt	5.043,90	5.205,75	4.637,35	4.582,39	4.262,95	4.194,22	4.834,18

De samlede udgifter til sundhedsområdet ses i tabellen at ligge relativt højt, kun overgået af Esbjerg kommune blandt 6-byerne, kun overgået af Esbjerg kommune.

En væsentlig forklaring er udgifterne til kommunal medfinansiering, hvor udgiften i Randers er højere end de København, Odense, Aalborg og Aarhus, hvilket primært kan forklares ud fra befolkningssammensætningen, hvor der i de nævnte kommuner er rigtig mange unge mennesker, som ikke benytter sundhedsvæsenet så meget som ældre.

Udgiften til genoptræning er høj i Randers, men som det ses varierer udgifterne mere end reelt, idet der konteres forskelligt i kommunerne.

Randers kommune har sammen med Aarhus de højeste udgifter til vederlagsfri fysioterapi.

Udgifterne til tandpleje ligger relativ gennemsnitlig kommunerne imellem, idet dog Odense afviger væsentlig, formentligt også som følge af konteringsforskelle. Udgifter til sundhedsfremme og forebyggelse samt sundhedspleje er i Randers lave i forhold til de fleste øvrige kommuner.

6.2 Sundhedsområdet

4.2 Takster

	Takst for 2018	Takst for 2019
Omsorgstændpleje: forpligter kommunerne til at tilbyde forebyggende og behandlende tandpleje til personer, der på grund af nedsat førlighed eller vidtgående fysisk eller psykisk handicap kun vanskeligt kan udnytte de almindelige tandplejetilbud. Egenbetalingen udgør	520	535
Specialtændpleje: for udviklingshæmmede og sindslidende. Egenbetaling udgør	1.935	1.975
<i>Taksterne reguleres iht. Bekendtgørelse nr. 179 af 28. februar 2012, § 29, en gang årligt i oktober på grundlag af satsreguleringssatsen.</i>		

4.3 Oversigt over aftaleenheder

Sundhedsplejen

Selvstændige klinikker:		
Asferg skole	Østergade 2, Asferg	8990 Fårup
Assentoftskolen	Skolevej 14, Assentoft	8960 Randers SØ
Bjerregrav skole	O. Fussingvej 7, Øster Bjerregrav	8920 Randers NV
Fårup skole	Skolebakken 5	8990 Fårup
Grønhøjsskole	Nørreled, Øster Tørslev	8983 Gjerlev J
Havndal skole	Søringen 3	8970 Havndal
Hornbæk skole	H. C. Andersensvej 1	8920 Randers NV
Korshøjsskolen	Skolevænget 1 a, Harridslev	8930 Randers NØ
Kristrup skole	Skolegade 4	8960 Randers SØ
Langå skole	Gydevej 3	8870 Langå
Munkholmskolen	Bymarksvej 18, Stevnstrup	8870 Langå
Nørrevangsskolen	Glentevej 15	8930 Randers NØ
Rismølleskolen	Rismøllegade 15	8930 Randers NØ
Søndermarksskolen	Skanderborggade 65	8940 Randers SV
Tirsdalens skole	R. Hougårdsvej 50	8960 Randers SØ
Vestervangsskolen	Nålemagervej 120	8920 Randers NV
Østervangsskolen	Dronningborg Boulevard 33	8930 Randers NØ
Klinikfællesskab med psykologer, tandlæger mv.		
Blicherskolen	Haldvej 6	8981 Spentrup
Hald-Kærby Centralskole	Salbakken 7, Hald	8983 Gjerlev J
Hobrovejens skole	Gethersvej 36	8900 Randers C
Oust Mølleskolen	Oust Møllevej 25	8920 Randers NV
Privatskoler:		
Randers Realskole	Fabers Alle 3	8900 Randers C

Tandplejen

Centralklinikken inkl. tandregulering	Randers Sundhedscenter, Biografgaden 3	8900 Randers C
Nørrevangsskolens tandklinik	Glentevej 15	8930 Randers NØ
Østervangsskolens tandklinik	Dronningborg Boulevard 33	8930 Randers NØ
Tirsdalens tandklinik	R. Hougårdsvej 50	8960 Randers SØ
Søndermarksskolens tandklinik	Skanderborggade 65	8940 Randers SV
Blicherskolens tandklinik	Haldvej 6	8981 Spentrup
Bjerregravskolens tandklinik	O. Fussingvej 7, Øster Bjerregrav	8920 Randers NV
Assentoftskolens tandklinik	Skolevej 20, Assentoft	8960 Randers SØ
Korshøjsskolens tandklinik	Skolevænget 1 a, Harridslev	8930 Randers NØ
Langå skoles tandklinik	Gydevej 3	8870 Langå
Havndal skoles tandklinik	Skolevej 3	8970 Havndal

4.4. Yderligere oplysninger

Sundhed	2016	2017
Udskrivninger fra hospitaler af borgere fra Randers	19.974	19.540
Sengedage, borgere fra Randers	61.128	63.169
Antal ambulante besøg og ydelser, borgere fra Randers	213.161	222.248
Antal genoptræningsplaner	3.081	3.438

Psykiatri	2016	2017
- antal sygehusudskrivninger	589	622
- antal sengedage	15.758	18.687
- antal besøg	25.065	24.780
<i>Kilde: E-sundhed</i>		

Sundhedsplejen	2016	2017
Antal fødte	1.001	1.013
<i>Kilde: Danmarks Statistik</i>		

Tandplejen

Antal i Tandplejen, uge 15, 2018

	Offentligt	Hos private	I alt
- antal 0-14 årige	16.693	0	16.693
- antal 15 årige	1.170	0	1.170
- antal 16-17 årige	2.307	126	2.433
- specialtandpleje (handicappede)	346	0	346
- omsorgstandpleje (ældre)	266	0	266
- I alt	20.782	126	20.908
De tilsvarende tal for 2016	20.709	166	20.875

Antal 15-årige, der har været eller er i behandling med tandretning	315		
---	-----	--	--